

IX. Český jazyk – literatura

(úterý 9. 3. 2021)

1) Dnes začneme probírat, co se dělo u nás po válce a hlavně po roce 1948. Ve stručnosti si nastíníme situaci druhé poloviny 20. století a řekneme si, jak politická situace ovlivnila literaturu.

V učebnici najdete stručné shrnutí na s. 72 a 74.

Na dokreslení situace si přečteme v literární výchově text Gottwaldův úsměv na s. 114.

2) Zápis do sešitu:

Literatura 2. pol. 20. stol.

- 1948 – politický převrat (tzv. „vítězný únor“) – nedemokratický režim → literatura a veškerá kultura byla pod stálým dohledem komunistické strany a úřadů

- jediný povolený umělecký směr – tzv. socialistický realismus – museli opěvovat Sovětský svaz, komunismus, budování socialismu

→ umělci odcházeli do zahraničí, zde nesměli publikovat své práce, někteří byli dokonce vězněni

- od konce 50. let – zlepšení situace, uvolnění politických poměrů

- ale srpen 1968 – okupace vojsky Varšavské smlouvy – nastala tzv. normalizace → nová vlna emigrace, zákazů – domácí literatura v úpadku

- oficiální literatura – cenzurovaná
- tzv. samizdat – tajně vydávané knížky – psané na stroji přes kopírák

- př. Ludvík Vaculík – Edice Petlice, Olga a Václav Havlovi – Edice Expedice

- exilová nakladatelství – v zahraničí – (např. Toronto – Sixty-Eight Publishers – spisovatel Josef Škvorecký) vydávali u nás zakázané knížky

- 1989 – sametová revoluce – svoboda – opět začaly vycházet dosud zakázané knihy

3) Pokud zbude čas, přečteme si dopis Z pankrácké cely smrti na s. 72.